

UNIVERSITY LIBRARY AT A NEW STAGE OF SOCIAL COMMUNICATIONS
DEVELOPMENT (UniLibNSD 2022)

Безпека, як одна з найважливіших складових системи цифрових компетентностей в умовах воєнного часу

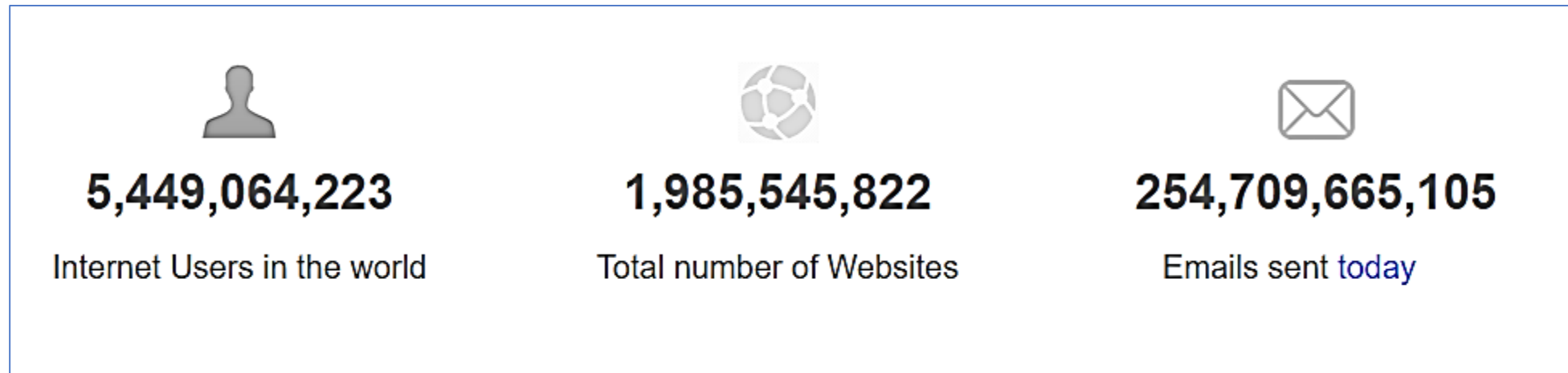
*Юлія Главчева,
Олена Одноволикowa,
Світлана Новосьолова,
Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»*

Мета доповіді – визначити місце безпекових навичок в системі цифрових компетентностей та роль бібліотеки університету у їх формуванні у користувачів

Актуальність

Загальна цифровізація сприяє зближенню суспільства та обчислювальної техніки (інформаційно-комунікаційних технологій) таким чином, що люди мають можливість використовувати комп'ютери та Інтернет не лише для виконання завдань на роботі або дома, а, навіть, для відпочинку та розваг.

<https://www.internetlivestats.com/>, станом на 21 годину 22 вересня 2022 рік,

Безпека

«**Інформаційна безпека** – стан захищеності життєво важливих інтересів людини, суспільства і держави, за якого запобігається нанесення шкоди через: неповноту, невчасність і невірогідність інформації, що використовується; негативний інформаційний вплив; негативні наслідки застосування інформаційних технологій; несанкціоноване розповсюдження, використання і порушення цілісності, конфіденційності та доступності інформації»

Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 рр.»*

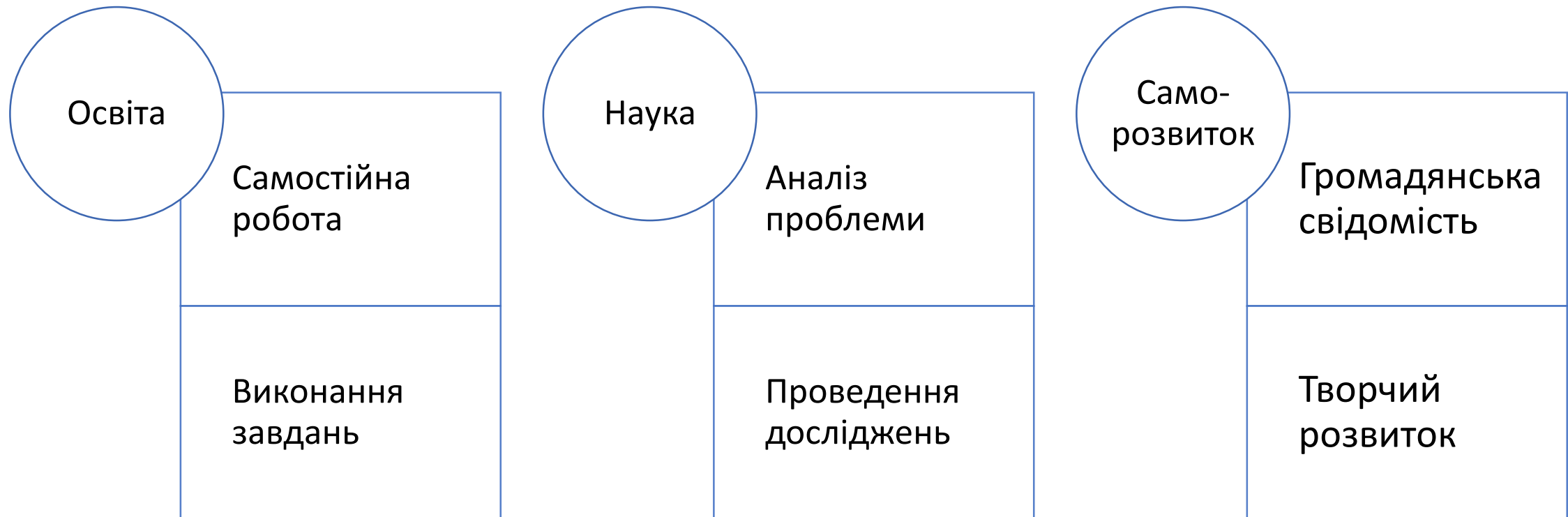
**<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-16#Text>*

Цифрова компетентність

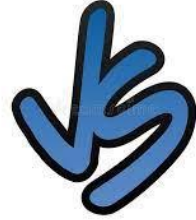
Поняття «**цифрова компетентність**» має багато визначень. **Концепція розвитку цифрових компетентностей** (Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 167-р) визначає, що цифровою компетентністю є динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, інших особистих якостей у сфері інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність із використанням таких технологій*

*<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#n13>

Споживання інформації

Рамка цифрової компетентності для громадян України

The Digital Competence Framework

Цифрові компетентності (5 блоків)

1. Інформаційна грамотність та грамотність щодо роботи з даними.
2. Комунікація та взаємодія.
3. Створення цифрового контенту.
- 4. Безпека.**
5. Вирішення проблем.

https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/news_post/2021/3/mintsifra-oprilyudnyue-ramku-tsifrovoi-kompetentnosti-dlya-gromadyan/%D0%9E%D0%A0%20%D0%A6%D0%9A.pdf

<https://ec.europa.eu/jrc/en/digcomp/digital-competence-framework>

Рамка цифрової компетентності для громадян України

елемент «Безпека у цифровому середовищі»

- Захист пристроїв та безпечне підключення до мережі;
- Захист персональних даних та приватності;
- Захист особистих прав споживача від шахрайства і зловживань;
- Захист здоров'я та благополуччя;
- Захист навколишнього середовища.

Інформаційна гігієна (деякі правила*)

- критично ставитися до незнайомих осіб у соціальних мережах;
- не довіряти одразу будь-якій, а тим паче сенсаційній, інформації у соціальних мережах, особливо якщо вона викликає потужні негативні емоції;
- зважати на помилки та неточності у текстах;
- перевіряти інформацію у щонайменше трьох додаткових джерелах, надавати перевагу офіційним;
- замислюватись над тим, хто саме отримує вигоду від поширення даної інформації;
- не поспішати поширювати будь-яку інформацію;
- навчитися опановувати негативні емоції, переключатися на інші справи;
- зменшувати інформаційне навантаження;
- пам'ятати, що не існує абсолютно надійних сайтів, соціальних мереж, поштових серверів, які не можна було б зламати.

Психологічне здоров'я

Мої бажання – мої можливості

Вид

Перекласти

Мої бажання - це

Мої можливості

Здоров'я – це перша і найважливіша потреба людини, яка забезпечує гармонійний розвиток особистості до праці. Воно є найважливішою передумовою до пізнання навколишнього світу, самості людини.

Найважливіші правила здорового способу життя:

Правило № 1: Найважливіше при здоровому способі життя - це харчування. Правильне харчування – це продукти, наповнені корисними для нашого організму речовинами.

Правило № 2: Будьте активними, займайтеся спортом і навчайтесь новим корисним звичкам. Користуйтеся свіжим повітрям, ранкові пробіжки, зарядки. Ходіть більше пішки, займайтеся на спортивних майданчиках.

Волонтери - бібліотекарі з НТУ «ХПІ»

Вид

Перекласти

На початку 2022 року в НТБ НТУ «ХПІ» започатковано роботу Інформаційного центру «Без бар'єрів».

Співробітники цього центру НТБ Світлана Новосьолова і Наталя Лябах спільно з Благодійною Організацією «Паралельні світи» та Фондом «Професійний розвиток Харкова» за підтримки **UNICEF Ukraine** брали участь у наданні волонтерської психологічної підтримки для дітей, які переховувалися на станціях харківського метрополітену.

Волонтерська група провела багато різних заходів та майстер-класів у метро для того, щоб: емоційно розвантажити дітей та підлітків; запобігти провалам в освіті та розвитку; навчати нового та корисного; надати психологічну допомогу. Більше про місяць у підземці на сайті **UNICEF Ukraine**: <https://uni.cf/3NEUFv3>

Заходи НТБ НТУ «ХПІ» за напрямом

	Назва	2021	2020	2019	Усього
1.	Доповідей на науково-практичних семінарах та конференціях	21	8	17	46
2.	Публікацій	13	10	13	36
3.	Екскурсій (ознайомлення з ресурсами та послугами)	149	102	203	371
4.	Лекцій з Академічної культури (у тому числі навички роботи з інформацією), години	54 (потоків і лекції)	100	120	274

За моніторингом роботи бібліотеки, можемо зробити висновок, що **основна увага** при проведенні заходів була сконцентрована на **адаптації нових користувачів бібліотеки; інформаційному забезпеченні освіти й науки; розвитку навичок роботи з академічною інформацією.**

Висновки

- Компонент «Безпека» у системі цифрових компетентностей є одним з ключових компетентностей, особливо у воєнний час.
- Співробітники бібліотек, як експерти по роботі з інформацією мають необхідні знання та навички, щоб розширити зміст тем для навчання за напрямом цифрових компетентностей саме навичками безпечної роботи з інформацією.
- Уміння безпечно взаємодіяти з інформацією є однією з найважливіших складових системи цифрових компетентностей користувачів, що особливо важливо за умов воєнного часу.

Психологічне здоров'я робить людину самодостатньою, сприяє ефективній праці та навчанню. Адже плідна та ефективна робота кожного з нас на своєму робочому місці підтримує та укріплює нашу державу.

Дякуємо за увагу!

Юлія Главчева, yuliia.hlavcheva@khrpi.edu.ua

Олена Одноволикowa, olena.odnovolikova@khrpi.edu.ua

Світлана Новосьолова, svetlana_k75@ukr.net